

Dosarul nr. 2ra-823/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. V. Holban)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, V. Clima, G. Dașchevici)

DECIZIE

24 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Mihail Culicovschi

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Reclamesing Modern” și Mihail Culicovschi împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării termenului rezonabil de examinare a cauzei civile și repararea prejudiciului moral

împotriva deciziei din 5 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Reclamesing Modern” și menținută hotărârea din 16 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, prin care acțiunea a fost respinsă

constată:

La 6 martie 2019, SRL „Reclamesing Modern” și Mihail Culicovschi au depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Consiliul Superior al Magistraturii cu privire la constatarea încălcării termenului rezonabil de examinare a cauzei civile și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii au invocat că la 19 iunie 2017, SRL „Reclamesing Modern” a depus la Judecătoria Cahul cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Lumea Calității” cu privire la rezilierea contractului de antrepriză, restituirea redevenței achitate, încasarea penalităților, repararea prejudiciului cauzat și demolarea construcției realizate cu vicii materiale grave.

Prin încheierea din 19 iunie 2017 a Judecătoriei Cahul sediul central, nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată depusă de SRL „Reclamesing Modern”, administrației companiei fiind comunicat despre necesitatea prezentării dovezii de

plată a taxei de stat, acordându-i pentru aceasta termen de 10 zile din momentul primirii copiei încheierii și explicat că în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită.

Prin încheierea din 20 iunie 2017 a Judecătoriei Cahul sediul central, a fost admisă cererea privind asigurarea acțiunii.

Au remarcat că după înaintarea acțiunii civile, faptele nelegitime întreprinse de către doi judecători din cadrul Judecătoriei Cahul, Ion Cotea și Inga Gorlenco au dus la tergiversarea dosarului civil pe un termen de circa 15 luni, în condițiile în care SRL „Reclamdesing Modern” se află într-o situație financiară foarte dificilă, dictată de creditele asumate în mărime de circa 14 000 de lei lunar, gajarea unicei locuințe a fondatorului, necesitatea achitării salariilor către opt salariați în mărime de circa 3 000 de lei pentru fiecare, locațiunea spațiului necesar pentru desfășurarea activității în sumă de 6 000 de lei lunar și imposibilitatea utilizării sediului care a fost construit cu vicii materiale grave legate de calitatea betonului din coloanele și fundația clădirii, iar probele care demonstau situația dificilă erau anexate la dosar.

Astfel, prima încălcare care a fost sesizată Consiliului Superior al Magistraturii, a fost constatată prin decizia din 28 iulie 2017 a Curții de Apel Cahul, prin care a fost casată încheierea din 20 iunie 2017 a Judecătoriei Cahul și restituită cauza la rejudecare la Judecătoria Cahul.

În motivarea deciziei menționate Curtea de Apel Cahul, reieșind din prevederile art. 168 alin. (3) și 177 alin. (2) CPC, a reținut că instanța de judecată eronat s-a pronunțat asupra cererii de asigurare a acțiunii, atât timp cât cererea de chemare în judecată nu este pusă pe rol, or prin încheierea din 19 iunie 2017 a Judecătoriei Cahul, nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată depusă de SRL „Reclamdesing Modern”.

Ulterior, judecătorul Ion Cotea nelegitim a restituit acțiunea civilă pe motiv de neplată a taxei de stat, încălcarea din nou constatată prin decizia din 13 noiembrie 2017 a Curții de Apel Cahul, or prin încheierea din 19 iunie 2017, instanța de fond nu a stabilit cuantumul taxei de stat pretins a fi achitat de SRL „Reclamdesing Modern”, mărimea taxei de stat pe care urma să o achite, nu a fost indicată nici în partea motivată, nici în dispozitivul încheierii.

La fel, Judecătoria Cahul eronat a constatat lipsa cererii de scutire de la plata taxei de stat, necătând la faptul că concomitent cu cererea inițială, SRL „Reclamdesing Modern” la 19 iunie 2017 a depus cererea privind scutirea totală de la plata taxei de stat, care a fost examinată doar la 11 septembrie 2017, cu mult posterior momentului emiterii încheierii prin care i-a fost acordat termen de 10 zile pentru achitarea taxei de stat.

Așadar, prin încheierea din 11 septembrie 2017, Judecătoria Cahul a respins cererea de scutire de la plățile taxei de stat, limitându-se la o frază generică precum că SRL „Reclamdesing Modern” nu a prezentat probe care ar confirma situația materială dificilă, iar Curtea de Apel a indicat că încheierea din 11 septembrie 2017 a Judecătoria Cahul nu corespunde rigorilor impuse de normele legale, care instituie

temeiurile restituirii ca rezultat al interpretării și aplicării eronate de către prima instanță a normelor de drept procedural.

Din cauza încheierilor abuzive ale judecătorului Ion Cotea prima ședință de judecată a avut loc tocmai la 23 ianuarie 2018, deși acțiunea a fost depusă la 19 iunie 2017, astfel, a avut loc o tergiversare cu circa 6 luni a examinării cauzei.

Cu toate acestea, coincidențe referitoare la încălcările procedurale care afectau termenul rezonabil de examinare a cauzei civile, din motive necunoscute au continuat și la judecătorul Inga Gorlenco care a preluat dosarul spre examinare la 5 decembrie 2017.

Astfel, la 5 decembrie 2017, judecătorul Inga Gorlenco a declarat abținere de la examinarea cauzei nominalizate, din motiv că anterior a examinat dosarul contravențional în privința intervenientului accesoriu SRL „Arca-Clasic”, care, fiind examinată de judecătorul Dumitru Bosîi, prin încheierea din 5 decembrie 2017, a fost respinsă ca neîntemeiată.

După aceasta au urmat ședințele de judecată din 23 ianuarie 2018, 25 ianuarie 2018, 13 februarie 2018, 27 februarie 2018, 10 aprilie 2018, 17 aprilie 2018 etc, în cadrul cărora au fost efectuate mai multe acțiuni procesuale.

Ulterior, la 6 iunie 2018, judecătorul Inga Gorlenco în mod repetat s-a abținut de la examinarea cauzei pe același motiv pe care s-a abținut anterior, soluționarea cererii de abținere a fost repartizată din nou judecătorului Dumitru Bosîi, care a admis cererea de abținere, deși anterior la 5 decembrie 2017 a fost respinsă pe motiv identic.

Prima ședință de judecată după a doua abținere a judecătorului Inga Gorlenco a avut loc la 28 august 2018, 20 septembrie 2019, cu reluarea de la început a întregului proces.

Au considerat că din vina judecătorului Inga Gorlenco, SRL „Reclamdesing Modern” a pierdut 9 luni de proces judiciar și anume, 5 decembrie 2017 – 28 august 2018.

Au evidențiat că judecătorul Ion Cotea a tergiversat cu circa 6 luni examinarea cauzei civile, cu două încheieri care ulterior au fost casate de Curtea de Apel, iar ulterior și judecătorul Inga Gorlenco s-a abținut repetat pe același motiv și a tergiversat cu încă 9 luni examinarea cauzei civile, aceasta în condițiile în care ambii judecători știau că reclamantii se află într-o situație financiară gravă, având la întreținere 3 copii, creditele asumate în mărime de circa 14 000 de lei lunar, gajarea unicei locuințe a fondatorului, necesitatea achitării salariilor către opt salariați în mărime de circa 3 000 de lei pentru fiecare, locațiunea spațiului necesar pentru desfășurarea activității în sumă de 6 000 de lei lunar și imposibilitatea utilizării sediului care a fost construit cu vicii materiale grave legate de calitatea betonului din coloanele și fundația clădirii.

Și-au întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 192 CPC, art. 2 alin. (6) și 4 din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Au solicitat admiterea acțiunii, încasarea din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lor a prejudiciului moral în mărime de 50 000 de lei.

Prin hotărârea din 16 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

Prin decizia din 5 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de SRL „Reclamesing Modern” și menținută hotărârea primei instanțe.

La 18 martie 2020, prin intermediul Oficiului Poștal, Mihail Culicovschi a declarat recurs împotriva deciziei din 5 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de încasare din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui și a SRL „Reclamesing Modern” a prejudiciului moral în mărime de 50 000 de lei.

În motivarea recursului a invocat că instanțele de judecată ierarhic inferioare nu au examinat niciun argument invocat referitor la tergiversarea dosarului de către judecătorul Ion Cotea din cadrul Judecătoriei Cahul, prin intermediul a două încheieri ilegale succesive, casate de instanța ierarhic superioară.

Astfel, în prezenta acțiune civilă înaintată a menționat că încheierile judecătorului Ion Cotea de aplicare a sechestrului și de restituire a cererii de chemare în judecată au fost primul element prin intermediul căruia a fost tergiversată examinarea cauzei, încălcări grave care au fost constatate prin decizii irevocabile ale Curții de Apel Comrat.

Prima instanță, din motive necunoscute, nu a dat nicio apreciere a acestui argument, ceea ce denotă că hotărârea nu este motivată, or au fost motivate alte aspecte care nici nu au fost ridicate.

Prima instanță și instanța de apel nu s-au expus asupra abținerilor repetate nejustificate care au dus la reluarea examinării dosarului civil după o examinare de 6 luni, iar încălcările comise de judecătorul Inga Gorlenco din cadrul Judecătoriei Cahul au dus la tergiversarea cauzei per total cu 9 luni.

Suplimentar, a atenționat că două complete de judecată a Curții de Apel Cahul au examinat câte circa 10 dosare conexe între ele, între aceleași părți în esență, doar pe diferite proceduri penale, civile și contravenționale, și nu au găsit temeiuri de abținere care ar duce la tergiversarea nejustificată a cauzei civile.

Cu toate acestea, judecătorul Inga Gorlenco, examinând un singur dosar, cu unul din intervenienții accesorii, a depus declarație de abținere repetată pe același motiv, tergiversând examinarea cauzei cu 9 luni.

A precizat că prin hotărârea din 13 august 2019 a Judecătoriei Taraclia, a fost admisă parțial acțiunea SRL „Reclamesing Modern”, care la 15 august 2019, a depus cerere de apel nemotivată.

Contrar obligației stabilite de art. 236 alin. (5), (6) CPC, Judecătoria Taraclia nu a redactat hotărârea motivată în termen de 30 zile de la data atacării hotărârii judecătorești pronunțate la 13 august 2019, adică până la 16 septembrie 2019.

Potrivit scrisorii de însoțire, hotărârea motivată a fost expediată către SRL „Reclamdesign Modern” tocmai la 27 decembrie 2019, deși trebuia cel târziu la 15 septembrie 2019, iar dosarul a fost remis instanței de apel la 21 februarie 2020.

Astfel, se constată că Judecătoria Taraclia a depășit termenul de redactare a hotărârii cu circa 3 luni și jumătate, iar termenul de remitere a dosarului în instanța de apel cu circa 5 luni, ceea ce din nou încalcă termenul rezonabil de examinare a cauzei.

Adăugând acest termen de 3 luni și jumătate la celelalte tergiversări admise de judecătorul Ion Cotea (circa 6 luni) și judecătorul Inga Gorlenco (circa 9 luni), se atestă o întârziere de 18,5 luni, adică 1 an și jumătate, termen în care cauza putea fi demult finalizată cu decizie irevocabilă până la instanța supremă.

A obiectat că instanța de apel, în prezenta cauză, s-a expus doar asupra apelului declarat de către SRL „Reclamdesign Modern”, iar în privința apelului declarat de coreclamantul Mihail Culicovschi nu s-a expus, deși era o cerere comună de apel.

La 14 mai 2020, în adresa Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Consiliului Superior al Magistraturii a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Mihail Culicovschi, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 195), fiind recepționată de Consiliul Superior al Magistraturii la 19 mai 2020 și de Ministerul Justiției al Republicii Moldova la 20 mai 2020, ceea ce se atestă prin avizele de recepție anexate la actele cauzei (f. d. 66).

Până la data stabilită pentru examinarea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care intimatul și intervenientul accesoriu să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 18 martie 2020 împotriva deciziei din 5 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău în termenul legal.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și de a remite cauza spre rejudecare în instanța de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) CPC, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau

în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

După cum denotă actele cauzei, SRL „Reclamesing Modern” și Mihail Culicovschi înaintând acțiunea în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Consiliul Superior al Magistraturii, au solicitat încasarea din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lor a prejudiciului moral în mărime de 50 000 de lei.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii înaintate de către SRL „Reclamesing Modern” și Mihail Culicovschi, pe care a respins-o ca neîntemeiată.

Judecând apelul declarat de către SRL „Reclamesing Modern”, instanța de apel a respins apelul și a menținut hotărârea primei instanțe.

Verificând legalitatea deciziei contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia recurată este adoptată cu încălcarea legislației procedurale, respectiv nu poate fi menținută.

Astfel fiind, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că, la caz, instanța de apel examinând prezenta cerere de apel nu a stabilit cu certitudine cercul persoanelor care au calitatea de apelanți.

În acest aspect, este de notat că la 6 august 2019, prin intermediul Oficiului Poștal, SRL „Reclamesing Modern”, reprezentat de administratorul Mihail Culicovschi a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 16 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru (f. d. 106).

Este cert și faptul că prin încheierea din 29 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, nu a fost dat curs cererii de apel declarate de către SRL „Reclamesing Modern” împotriva hotărârii din 16 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru și acordat apelantului SRL „Reclamesing Modern” un termen rezonabil pentru lichidarea neajunsurilor și anume pentru prezentarea cererii de apel motivate în limba de stat, dactilografiată într-un număr egal cu participanții la proces, plus o copie pentru instanță, acordându-i pentru aceasta un termen de 10 zile calendaristice din momentul recepționării încheierii (f. d. 116-117).

Iar la 8 noiembrie 2019, prin intermediul Oficiului Poștal, Mihail Culicovschi a depus apelul motivat împotriva hotărârii din 16 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru (f. d. 121-125).

Ca urmare, instanța de apel acceptând pe rol apelul, în conținutul deciziei contestate în mod incert s-a referit la calitatea de apelant doar a SRL „Reclamesing Modern” omițând de a se expune în privința apelului depus de Mihail Culicovschi.

Or, deși în cererea de apel motivată depusă împotriva hotărârii din 16 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, au fost indicați în calitate de apelanți atât SRL „Reclamesing Modern”, cât și Mihail Culicovschi, aceasta a fost semnată doar de către Mihail Culicovschi în calitate de persoană fizică (f. d. 121-125).

Acest aspect era important de a fi stabilit inclusiv și din considerentul că, la 3 februarie 2020 prin intermediul poștei electronice, a mai fost depusă o cerere de apel suplimentară împotriva hotărârii din 16 iulie 2019 a Judecătorei Chișinău sediul Centru, care de asemenea a fost semnată de către Mihail Culicovschi în calitate de persoană fizică (f. d. 135-136).

Totodată, instanța de recurs remarcă că în conformitate cu prevederile art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

În speță, analizând conținutul deciziei instanței de apel, în raport cu prevederile legale menționate, instanța de recurs constată că, la adoptarea soluției de menținere a hotărârii primei instanțe, instanța de apel a reținut faptul că prezenta acțiune în judecată a fost depusă de către SRL „Reclamdesing Modern” și *administratorul acesteia Mihail Culicovschi* împotriva Ministerului Justiției al RM, intervenient accesoriu Consiliul Superior al Magistraturii cu privire la constatarea încălcării termenului rezonabil de examinare a cauzei civile și încasarea prejudiciului moral.

Astfel, instanța de recurs constată o distonanță în soluția instanței de apel, or, la caz, este cert că prima instanță a examinat și ponunțat hotărârea la cererea de chemare în judecată a reclamanților *Mihail Culicovschi în calitate de persoană fizică* și SRL „Reclamdesing Modern” împotriva Ministerului Justiției al RM, intervenient accesoriu Consiliul Superior al Magistraturii.

Ca consecință, în contextul celor descrise, instanța de apel urma să stabilească cu certitudine cercul reclamanților, precum și a apelanților, iar omiterea aspectelor menționate de către instanța de apel, direct indică la examinarea superficială a cauzei, fără a fi supusă controlului temeinicia și corectitudinea soluției date de prima instanță prin prisma prevederilor legale, aplicabile cazului.

Or, unul din argumentele recurentului Mihail Culicovschi este neexaminarea de către instanța de apel a apelului depus de el.

Drept urmare, este incontestabil că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitatea să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

Față de cele de preced, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și de a remite cauza spre rejudecare în instanța de apel, deoarece eroarea judiciară nu poate fi corectată de instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și rejudecând cauza, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Mihail Culicovschi.

Se casează decizia din 5 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Reclamesing Modern” și Mihail Culicovschi împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării termenului rezonabil de examinare a cauzei civile și repararea prejudiciului moral, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Mariana Pitic

Nicolae Craiu